

פרד"ס כינור דוד

ע"ש דוד שלמה בן ריבה ז"ל
ראש-הכולל הרב אורי פולק שליט"א

מס'

שבת בראשית - עפ"י הסוד

(מזולתו) ארז"ל, כי הקב"ה אמר לארץ, שתוציא עץ פרי עושה פרי, שיהיו עצי ופריו שוים, והארץ עברה על ציוויו יתברך, והוציאה עץ עושה פרי, ולא היו עצי ופריו שוים והנה מחשבתה בכך, היתה טובה לאדה"ר, כדי שלא יטעה אח"כ, בהבנת ציוויו יתברך, כשאמר לו (בראשית ב' י"ז) ומעץ הדעת לא תאכל ממנו, והנה עה"ד היה עצי ופריו שוים, והיה יכול אדם לטעות ולומר, על העץ נצטוותי ולא על פריו, ואני לא אכלתי אלא מפריו. וזה עצמו היתה ערמת הנחש, לפתות את אדם, כמו שנבאר עתה דבריו, באומרו (שם ג' א') והנחש היה ערום וגו', ויאמר לאשה אף כי אמר אלקי"ם לא תאכל מכל עץ הגן. כלומר, מן העץ נאסרת, ולא מן הפרי.

והשיבה לו חוה, כי גם מן הפרי נאסרו. וזה אומרו, ומפרי העץ אשר בתוך הגן. ואח"כ חזרה להודות לדברי הנחש, באמרו ותרא האשה כי טוב העץ וגו', כלומר, כי אלו ראתה שהעץ של הדעת לא היה טוב למאכל אלא פריו, היתה אומרת א"כ כשהקב"ה ציוו ומעץ הדעת לא תאכלו, אין כונתו על העץ עצמו, כיון שאינו ראוי למאכל, אמנם פירוש דבריו הוא, שלא יאכלו פריו ממש, אמנם עתה שראתה כי טוב העץ עצמו למאכל, אז אמרה א"כ כאשר ציוונו השי"ת ומעץ הדעת לא תאכלו ממנו, הוא על העץ עצמו מה שציוונו, ולא על הפרי, אז ותקח מפריו ותאכל, כי חשבה, כי לא נצטוו על הפרי, אלא על העץ, כי גם הוא ראוי למאכל, כי עצי ופריו שוים. ולכן התחיל באמרו, כי טוב העץ למאכל, ולא הזכיר פרי. ואח"כ באכילה, הוזכר פרי ולא עץ. ולכן הארץ הוציאה עץ עושה פרי, ולא עץ פרי, להורות אל האדם, כי אמרו ומעץ הדעת לא תאכל ממנו, הכונה הוא על הפרי.

"וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ"

כבר נתבאר בענין קבלת שבת בשדה, כי הנה"י שבנוקבא, או הנה"י שבעשיה, כי כל העשיה נקרא נוקבא, הם הנקרא שדה. לפי שתחת הנוקבא שהיא בחי' העשיה, שם מושב הקליפות, הנקרא מדבר, ואין שם ישוב כלל, אף לא מקום זרע. אבל בנה"י דעשיה, כאשר מסתלקת העשיה ליכלל בעולם היצירה, נשארים מקום הנה"י שבה אור פנוי וחלל מהם, ואינו נקרא ישוב בני אדם, אבל נקרא שדה הראוי לזריעה. ואמנם הנה"י עצמם של הנוקבא, או העשיה, נקראים שיח השדה, כי השדה הוא המקום שלהם, והנה"י הם השי"ח שבשדה:

וענין זה יובן, במה שביארנו בג' בני נח, שם, חם, יפת, ר"ת שי"ח. כי נח ביסוד, הנקרא צדיק. וג' בניו, הם סוד נה"י, שם, בנצח. יפת בהוד. חם, ביסוד שבנוקבא. אשר שם התקבצות ה' גבורות דמ"ן, שהם יסוד האש החם, ולכן נקרא חם על שמם. ויצא ממנו סיגי הגבורות, שהם הקליפות הנקרא ארור. וז"ס, (בראשית ט' כ"ה): "ויאמר ארור כנען". ודע, כי גם למעלה, בהתחברות שתי הזרועות עם הגוף, שהם בחי' חג"ת, נקרא בית השחי כנודע. והענין הוא, במה שנודע, כי בתחלה היה זעיר בן ו"ק לבד, ואח"כ נתעלו חג"ת שבו, ונעשו חב"ד. ונה"י שבו, נעשו חג"ת, ונתוספו לו נה"י חדשים. ונמצא, כי החג"ת שבו עכשיו, הם בחי' נה"י הראשונים, הנקרא שיח, ולכן עתה נקרא שח"י. ואותם השערות הגדילים במקום ההוא, נקרא בית השחי, והם סוד שערות בית הערוה עצמם, בהיותם למטה בנה"י.

כאן השבת:

בברכת שבת שלום
הרב אורי פולק שליט"א

בראשית- עפ"י הרמז

מאת הרב- ספר גנזי המלך

בראשית- ר"ת תיקון ברית יקנה רכב של אליהו.

בא לרמוז דמתיקוני הברית יהיה סנדק, דהיינו שיקנה ברית מילה של הילד הנימול ובזה ממש באה תשובה מעין המשובה דמה שפגם בברית, הרי אחרי שובו מחבב ברית קודש וקונה אותו בדמים יקרים כדי לכפר על מה שפגם בברית. וידוע דאליהו הנביא ז"ל אינו בא לברית מילה עד שמבקש מעם הקב"ה שימחול לכל העומדים שם בברית. ובפרט לסנדק הנותן דמים.

עוד דרשו רז"ל על כתוב: "מה לך פה אליהו", דדרשו אל תיקרי פה אלא פה, דכשאמר אליהו: "קנאתי לבריתך כי עזבו בריתך בני ישראל", א"ל הקב"ה: "חייך, שהפה שאמר עזבו בריתך בני ישראל תהיה מזומן בכל ברית מילה, ותעיד שמקיימים בני ישראל את הברית". נמצא שקיום ברית מילה מכפר על עבירות, ומכ"ש הסנדק ובא הרמז אל נכון דתיקון ברית הוא שיקנה רכב של אליהו, הוא הכסא של אליהו שעושים בשעת המילה, דהיינו שיהיה סנדק.

בראשית- ר"ת תיקון ברית שמור ישמור ראית אשה.

בא לרמוז דעיקר העושה תשובה מפגם הברית ישמור עצמו מראית אשה, דאם לא נשמר מראית נשים- שווא שקד לעשות תשובה, דמיד יחזור לסורו הרע. ואף אם אמור יאמר כיוון דלבו שלם וקבע בעצמו מידות התשובה לא יזיק לו ראית העיניים. טענתו בטילה דהני מילי דלא שאב הזוהמה דתאוות הנשים, אבל זה דשאב הזוהמא דיצה"ר ונשתקע בו וכבר שלט בעיניו ובגופו כשיחזור עכשיו לראות בעיניו מצא מין את מינו וניעור וחוזר יצה"ר תיכף ומיד ושולט בו.

לכן צריך אזהרה גדולה לשמור עיניו שמירה גדולה. וזהו החילוק שבין יראה ה' לפושעים, דהירא את דבר ה' אינו מביט למרחוק כדי שלא יסתכל בנשים. והכסילים אשר בחושך הולכים. הולכים אחר עיניהם ובזה באם לידי עריות רח"ל. ואפשר דלזה רמז איוב באומרו: "כל אדם חזו בו אנוש יביט למרחוק". דידוע דשם אדם הוא המבחר באנשים, וכמ"ש רז"ל: "אתם קרויים אדם ואין או"ה קרויים אדם". ואנוש הוא השם הפחות באנשים. לז"א כל אדם שהוא המין המבחר ביראת השם אחרים חזו בו והוא לא חזה בהם מרוב חסידותו ששומר את עיניו. אבל אנוש שהוא השם הגרוע ביראת השם יביט למרחוק דהיינו שהלך אחר עיניו ואינו מונע עצמו מראות ברע. ובא הרמז על נכון דתיקון ברית ישמור עצמו מראית אשה ובזה יהיה לו תיקון.

בראשית- עפ"י הפשט

"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א'): ידוע שכל בריאת העולם הוא בשביל האדם שנברא ביום שישי, והיות והוא פלגא דגופא, נתן לו את חווה אשתו, ואז נקרא אדם שלם, כדכתיב "ויקראם אדם", וידוע שהמחבר בין האיש לאשה הוא הקב"ה מזווג זיווגין, ולכן חוה בגמ' 19, ואדם בגמ' 45, וההפרש ביניהם עולה 26 כמניין ה-ו-י-ה.

ואח"כ מחיבור של אב (גמ' 3) ואם (גמ' 41) יוצא ילד (גמ' 44). וידוע שהאשה נמשכת אחת הארציות בדברים הגשמיים. והאיש נמשך יותר אחר דברים רוחניים, ולכן הוא בבחי' שכל והיא בביע' רגש מח-לב וזה שאמר הכתוב: "ברא שמים וארץ" דהיינו כל מטרת הבריאה בשביל שמים וארץ אדם וחווה וברא אותיות אבר שנקראו אדם דהיינו היסוד המחבר אדם וחווה שהוא היסוד המחבר בין שמים וארץ. וזהו אותיות אברהם- אבר-מה 45 בג' אדם, ולכן הגמ' בברכות אומרת לשון סתירה השומע לעצת אשתו נופל בגהינום ומצד שני רב גחין ולחיש, אשתו של רב היתה נמוכה והיה רוצה להתייעץ עמה, היה צריך לכופף גופו וא"כ שמע לעצת אשתו? ומתרצת הגמ' כאן במילי דעלמא וכאו במילי דשמיא. בעניינים גשמיים יתייעץ עם האשה כיוון שהיא נמשכת אחת הארציות והחומריות, ובדברים רוחניים שהם שייכים לזכר בבחי' שמים- לא יתייעץ עימה כדי שלא יפול בגהינום.

ומה הטעם שבהתחלה בראם אחר באחר ואח"כ הפרידם ולא מלכתחילה בראם נפרדים? הטעם הוא כיוון שהיו בתחילה מחוברים הוא מרגיש קשר אליה שהוא בשר מבשרו, ולכן אפילו אח"כ שנפרדו חוזרים להיות בשר אחד ע"י ברית נישואין, וכיוון שהיא צלע ממנו מרגיש צורך להשפיע לה, אבל אם מתחילה היו נפרדים- לא היה מרגיש שום צורך להשפיע לה.

ועיקר עבודת האשה לבעלה, דהיינו שמצילות אותנו מן החטא ומגדלות בנו לתורה. ולכן חשוב למצוא אשה יראת שמים בבחינת עזר כנגדו, אלא שכותב המדרש "אעשה לו עזר כנגדו". אם זכה- עזר, לא זכה- כנגדו. ומביא המדרש מעשה בשני צדיקים אחד שלא זכה ואחד שזכה. רבי יוסי הגלילי לא זכה, ורבי חנינא בר חנינא זכה באשת המעשים.

בראשית המשך- עפ"י הסוד שער הפסוקים לאריז"ל

אית דמפקין בהאי לישנא תמן תנינן בתולה נשאת ליום הרביעי ואלמנה ליום החמישי למה שכתוב בהן ברכה והלא אין כתיב ברכה אלא בחמישי לדגים ובששי לאדם בר קפרא אומר רביעי אור לחמישי חמישי אור לששי:

האיש מצווה על פריה ורביה ואין האשה מצווה על פריה ורביה דאמר קרא ומלאו את הארץ וכבשוה איש דרכו לכבוש ואין אשה דרכה לכבוש. אדרבה וכבשות תרתי משמע א"ר יצחק וכבשה כתיב האיש כובש את אשתו שלא תצא לשוק שאם הרבתה רגל באה לידי זנות לידי קלקול. וכן אתה מוצא גבי דינה בת יעקב ותצא דינה בת לאה וירא אותה שכם בן חמור:

רב יוסף אמר מהכא אני אל שדי פרה ורבה ולא כתיב פרו ורבו ר' יוחנן בן ברוקה אומר על שניהם הוא אומר ויברך אותם אלקים ואין הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה דההיא דאתאי לקמיה דר' אמר לה לא מפקדת אמרה ליה לא בעי' הן איתתא חוטרא לידה ומרא לקבורה אמר כי האי ודאי כייפין. יהודית דביתהו דר' חייא הוי לה צער לידה שנאי מנא ואתאי לקמיה אמרה ליה איתתא מפקדא אפריה ורביה א"ל לא אזלא אשתיא סמא דעקרתא לסוף גליא ליה מילתא א"ל איכו ילדת לי חדא כרסא אחרייתא דאמר מר יהודה וחזקיה אחי פזי וטוי אחוותא:

מעשה בצידן באחד שנשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אתון לקמיה דרבי שמעון בן יוחאי בעי למשבקה אמר לה כל חפץ שיש לי בתוך ביתי טלי אותו ולכי לבית אביך אמר ליה רבי שמעון בן יוחאי כשם שנזדווגתם מתוך מאכל ומשתה כך אי אתם פורשים זה מזה אלא מתוך מאכל ומשתה. מה עשתה עשתה סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי ורמזה לשפחותיה ואמרה להן טלו אותו לבית אבא. בחצי בלילה ננער משנתו א"ל היכן אני נתון אמרה לו לא כך אמרת לי כל חפץ שיש לי בתוך ביתי טלי אותו ולכי לבית אביך וכדו אין לי חפץ טוב ממך וכיון ששמע ר' שמעון בר יוחאי נתפלל עליהם ונפקדו והלא דברים קל וחומר ומה בשר ודם שמח שמחה משמח את הכל כשיבא הקב"ה לשמח את ירושלים וישראל מצפין לישועתו של הקב"ה על אחת כמה וכמה:

אמר רבי אבהו נטל הקב"ה כוס של ברכה וברכן מיכאל וגבריאל היו שושבינים של אדם הראשון. מצינו שהקב"ה מברך חתנים דכתיב ויברך אותם אלקים וגו'. מקשט כלות ויבו ה' אלקים את הצלע. מבקר חולים וירא אליו ה' וגו'. קובר מתים ויקבור אותו בגי'. מראה פנים לאבל וירא אלקים אל יעקב וגו' ויברך אותו מה ברכה ברכו ברכת אבליים ברכו:

וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד מכאן שהיה בורא עולמות ומחריבן עד שברא את אלו אמר דין הניין לו יתהון לא הניין לי. וירא אלקים את כל אשר עשה מב"ו בונה פלטין מביט בעליונים בראיה אחת ובתחתונים בראיה אחת אבל הקב"ה מביט בעליונים ותחתונים בראיה אחת. והנה טוב זה העולם מאד זה העולם הבא הביט בהן הקב"ה בראיה אחת. למלך שבנה פלטין ראה אותה וערבה לו אמר פלטין פלטין הלואי תהא מעלתחן בעיני כל עת כשם שהעלית חן לפני בשעה זו. למלך שהיה משיא בתו ועשה לה חופה וסידה וכיירה וראה אותה וערבה לו. אמר לה בתי בתי הלואי ותהא חופה זו מעלת חן לפני כו'. בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב והנה טוב זה מות ראוי היה אדם הראשון שלא יטעום טעם מיתה אלא צפה הקב"ה שנבכדנצר מלך בבל וחירם מלך צור עתידיו לעשות עצמן אלוהות לפיכך נקנסה מיתה על האדם הה"ד בעדן גן אלקים היית וכי בעדן גן היה חירם אלא א"ל אתה גרמת לאותו שבעדן שימות. א"כ יגזור מיתה על הרשעים ואל יגזור מיתה על הצדיקים אלא שלא יהו הרשעים עושים תשובה של רמאות ואמרים כלום הצדיקים חייין אלא שהן מסגלין מצות ומעשים טובים נמצאת עשייתן שלא לשמן:

והנה טוב מאד זו שינה וכי שינה טוב מאד והא תנינן יין ושינה לרשעים הנייה להם נהנייה לעולם שאין חוטאין. לצדיקים רע להם ורע לעולם אלא מתוך שהוא ישן קימעא הוא עומד ויגע בתורה הרבה. והנה טוב זה יצר הרע טוב מאד זה יצר הרע וכי יצר הרע טוב מאד אלא אילולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אשה ולא הוליד בן ולא נשא ונתן וכן שלמה הוא אומר כי היא קנאת איש מרעהו. והנה טוב זהו מדת הטוב מאד זו מדת יסורין שעל ידיה הבריות באין לחיי העולם הבא שנאמר ודרך חיים תוכחות מוסר. והנה טוב זה גן עדן מאד זה גיהנם. שהיה לו פרדס והכניס לתוכה פועלין ובנה אוצר על פתחו אמר כל מי שמתכשר במלאכת הפרדס יכנס לאוצר וכל מי שאינו מתכשר אל יכנס כך כל מי שמסגל מצות ומעשים טובים יכנס לגן עדן ואם לאו הרי גיהנם. והנה טוב זה מלאך חיים מאד זה מלאך המות. למלך שעשה סעודה וזימן את האורחים ואמר כל מי שאוכל ומברך את המלך יאכל ויערב לו ואם לאו יותז ראשו בסייף. והנה טוב זה מדת טוב מאד זו מדת פורענות וכימדת הפרוענות טובה היא אלא שוקד על הפרוענות היאך להביאה. כל מדות בטלו מדה במדה לא בטלה. והנה טוב מאד הוא אדם אתין דדין נאתין דדין. והנה טוב זה מלכות שמים מאד זה מלכות הארץ שהיא תובעת רקיון של בריות שנאמר אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. זו שעה שמסיפין מחול על הקודש ובה נגמרה מלאכת העולם דאמר רבי סימון על כן כתיב הששי ע"כ מונין לברייתו של עולם מכאן ואילם מונין מנין אחר:

אמר רבי שמעון בן לקיש ממי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית אם ישראל מקיימין את התורה אתם מתקיימים ואם לאו אחזיר אתכם לתהו ובהו היינו דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא מתחלה יראה ולבסוף שקטה: